

آشنایی با

تفکر تحلیلی‌گرانه

و اساسی تفکر و بررسی اجزای آن

ریچارد پل و لیندا الدر

ترجمه‌ی پیام یزدانی

نشر اختران

سرشناسه	: اثر، لیندا ۱۹۴۲ - م Elder, Linda
عنوان و نام پدیدآور	: آشنایی با تفکر تحلیلیگرا: وسازی تفکر و بررسی اجزای آن / لیندا اِلدِر، ریچارد پُل، ترجمه‌ی پیام یزدانی
مشخصات نشر	: تهران : اختران ، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	: ۲۸ ص، ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م. مصور
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۰۷-۲۶۸-۲
وضعیت فهرست نویسی	: آریا
پادداشت	: عنوان اصلی: <i>The Thinker's Guide to analytic thinking</i> , 2012
عنوان دیگر	: وسازی تفکر و بررسی اجزای آن
موضوع	: اندیشه و تفکر <i>Thought and thinking</i>
موضوع	: تفکر انتقادی <i>Critical thinking</i>
شناسه افزوده	: پُل، ریچارد <i>Paul, Richard</i>
شناسه افزوده	: یزدانی، پیام ۱۳۳۷ -، مترجم
رده بندی کنگره	: LB ۱۵۹۰/۳
رده بندی دیویی	: ۳۳۲/۱۵۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۱۵۱۸۶

آشنایی با تفکر تحلیلیگرا

وسازی تفکر و بررسی اجزای آن

لیندا اِلدِر و ریچارد پُل

مترجم: پیام یزدانی

طراح جلد: ابراهیم حقیقی

نوبت چاپ: دوم ۱۴۰۰

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

چاپ چکاد

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است

کارگر جنوبی - خیابان روانمهر - پلاک ۱۵۲ ط ۱ تلفن: ۶۶۴۱۰۳۲۵ و ۰۹۰Akhtaran فروشگاه: ۶۶۴۱۱۳۳۹

www.akhtaranbook.ir - Insta: akhtaranpub - akhtaranbook@yahoo.com

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۰۷-۲۶۸-۲

همه‌ی حقوق محفوظ است

تفکر تحلیلیگرا

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

درباره‌ی «مجموعه‌ی تفکر نقاد»

فکر کردن را که ظاهراً همه‌ی ما خودبه‌خود بلدیم، نه؟ مدام هم مشغولش هستیم. شاید برای بعضی‌هایمان مشغله‌ی چندان خوشایندی هم نباشد، و گاهی آرزو کنیم که کاش می‌شد این مغز مشغول مشوش را خاموش کرد و دمی از رنج فکر کردن و تصمیم‌گیری آسود؛ یا کسی، مرجعی، پیدا می‌شد که فکر کردن را به‌کل به او بسپاریم و خودمان برویم سراغ کارهای خوشایندتر. ولی بالاخره فکر کردن را که همه بلدیم، نه؟

نه! از قضا آن تکرری که منظور ماست، تفکر-نقاد، چیزی است آموختنی؛ و مهارت یافتن در آن تمرین بسیار می‌خواهد. ذهن طبیعی ناپورده‌ی ما، ذهن «نامتفکر»، اغلب چیزهایی را درست و بدیهی و طبیعی می‌انگارد که هرگز درستی یا نادرستی آن‌ها را ارزیابی نکرده‌ایم. قضاوت‌ها و نتیجه‌گیری‌هایی می‌کنیم که هیچ‌اوقات ماهیت آن‌ها خیر نداریم. تصمیم‌های ریز و درشتی می‌گیریم و اعمالی از ما «سرمی‌زند» که خیال می‌کنیم - فقط خیال می‌کنیم - آگاهانه و با هدف معلوم و برنامه‌ریزی مشخصی بوده، و بعد شگفت‌زده و خشمگین می‌شویم که چرا نتیجه دقیقاً برعکس آن بوده که انتظار داشتیم. رنج می‌کشیم و، با اینکه به‌زبان اخلاق‌مندی را ستایش می‌کنیم، دیگران را رنج می‌دهیم؛ و نمی‌فهمیم چرا. انگار ما نه حاکم بر ذهن خود، که بنده‌ی آن هستیم.

نهادهای آموزشی هم نامتفکر تربیت می‌کنند: الفا کردن به‌جای آموزش، حفظ کردن به‌جای درونی‌ساختن، به‌خاطر سپردن دانش پیش‌تر کسب‌شده به‌جای درگیر شدن با روند علمی، و پذیرفتن منفعلانه به‌جای پرسشگری.

فرض بنیادین مجموعه‌ی تفکر نقاد این است: ما چیزی جز تفکر خود نیستیم. احساسات ما (خشم، ترس، اندوه، محبت)، آرمان‌هایمان، تصمیم‌ها و اعمالمان، همه محصول فرایندی است که نامش را فکر کردن گذاشته‌ایم. کیفیت زندگی ما مستقیماً تابع کیفیت تفکر ماست. اگر تفکر ما نامتفکرانه و ناآگاهانه باشد، اگر سازوکارش را نفهمیم، نمی‌توانیم تشخیص بدهیم کجایش معیوب است تا اصلاحش کنیم. تفکر نقاد اندیشیدن درباره‌ی خود تفکر را به ما می‌آموزد. یاد می‌گیریم این ماشین ذهن چگونه کار می‌کند، و می‌آموزیم که چگونه با در اختیار گرفتن تفکرمان، فرمان اعمال خود، فرمان احساسات خود، فرمان نفس خود را در دست بگیریم و مسئولیت زندگی‌مان را بپذیریم.

مجموعه‌ی تفکر نقاد طرحی است برای بهبود کیفیت روابط، یادگیری، و زندگی. برای اخلاقی زیستن. برای آزادی

فهرست

- سخنی با خواننده ۹
- بخش اول: درک مبانی نظری تحلیلیگری
- اهدیت تحلیل تفکر ۱۱
- مؤلفه‌های تشکیل دهنده تفکر ۱۱
- هر انسانی برای فهم جهان از فکرش استفاده می‌کند ۱۳
- برای تحلیل تفکر باید نحوه‌ی تشخیص و بررسی مؤلفه‌های آن را بیاموزیم ۱۵
- ارزیابی تفکر مستلزم درک و کاربرد معیارهای فکری است ۱۶
- ۳۵ ویژگی تفکر تحلیلی‌گرانه ۱۸
- شیوه‌نامه‌ای برای استدلال ۲۰
- بخش دوم: مراحل آغازین تحلیلیگری
- تأمل درباره‌ی هدف ۲۳
- تصریح پرسش ۲۴
- گردآوری اطلاعات ۲۵
- دقت به استنتاجها ۲۶
- بررسی مفروضات ۲۶
- توضیح مفاهیم ۲۷
- درک دیدگاه ۲۸
- جامع‌اندیشی در مورد تمام استنتاجات و پیامدها ۳۰
- بخش سوم: تحلیلیگری به منظور فهمیدن چیزها
- فهمیدن یعنی چه؟ ۳۱
- تحلیل منطق عواطف انسانی ۳۲
- عشق ۳۲

۳۳	.....	نوس
۳۴	.....	خشم
۳۵	.....	تحلیل مشکلات
۳۹	.....	تحلیل منطق مقاله، جستار یا فصل کتاب
۴۶	.....	تحلیل منطق کتاب درسی
۴۷	.....	ارزیابی تفکر نویسنده
۴۸	.....	تحلیل منطق رشته‌های مختلف
۵۱	.....	علم
۵۱	.....	رشته‌ی تاریخ
۵۳	.....	رشته‌ی جامعه‌شناسی
۵۴	.....	رشته‌ی اقتصاد
۵۷	.....	رشته‌ی بوم‌شناسی
۶۰	.....	پرمایه نوشتن

بخش چهارم: درک عمیق‌تر آنچه آموخته‌اید
تحلیل و ارزیابی:

۶۳	.....	هدف
۶۴	.....	پرش
۶۶	.....	اطلاعات
۶۷	.....	استنتاج و تفسیر
۶۸	.....	مفروضات
۶۹	.....	مفاهیم و انگاره‌ها
۷۰	.....	دیدگاه
۷۲	.....	استلزامات و پیامدها
۷۳	.....	تمیز دادن استنتاج‌ها از مفروضات
۷۷	.....	سخن آخر